

Правознавство

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент підприємства спеціальності 073 Менеджмент.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є правові відносини в суспільстві.

Міждисциплінарні зв'язки:

Одночасно з навчальною дисципліною «Правознавство» окремі її елементи вивчаються в межах навчальних дисциплін «Історія та культура України» та «Філософія».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Правознавство»: надати здобувачам вищої освіти широких теоретичних і практичних правових знань, засвоїти найважливіші положення провідних галузей права України, сформувати у студентів правову свідомість та правову культуру. Майбутній фахівець повинен опанувати необхідний мінімум правових знань як передумови успішної виробничої діяльності.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни «Правознавство»: набуття здобувачами вищої освіти таких знань та навичок: про основоположні відомості з теорії держави і права, основи цивільного, трудового, сімейного, адміністративного та кримінального права; вміння орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті; навичок щодо роботи з нормативно-правовими актами, правильного користування юридичною термінологією, правильного застосування правових норм у виробничо-службовій діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

загальні:

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члени суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;

цінування та повага до різноманітності та мультикультурності;

фахові:

розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

1.4. Програмні результати навчання:

знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя;

спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами;
демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності;
демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;
виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Основи теорії права і держави

Поняття та ознаки держави. Теорії походження держави. Форма держави. Функції держави. Поняття механізму держави. Загальне вчення про право. Норма права у системі соціальних норм. Джерела права. Правовідносини. Юридичні факти. Тлумачення норм права.

Тема 2. Конституційне право України

Поняття конституції. Види конституцій. Громадянство України. Конституційні права та обов'язки громадян. Народовладдя. Види референдумів. Виборча система та виборчий процес в Україні. Верховна Рада України: компетенція, структура, органи та апарат. Президент України: правовий статус та повноваження. Органи виконавчої влади. Органи місцевого самоврядування.

Тема 3. Адміністративне право

Поняття та склад адміністративного правопорушення. Види адміністративних правопорушень. Відповідальність за адміністративні правопорушення.

Тема 4. Цивільне право

Поняття цивільного права. Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин. Особисті немайнові права фізичної особи. Право власності та інші речові права. Загальні положення про зобов'язальне право. Договори купівлі-продажу, найму (оренди) та позики. Спадкове право.

Тема 5. Трудове право

Поняття та джерела трудового права. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Трудові спори.

Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право

Поняття та предмет аграрного права. Джерела аграрного права. Суб'єкти аграрного права. Правове становище фермерського господарства. Правове становище особистого селянського господарства.

Поняття та джерела земельного права. Склад земельного фонду. Форми власності на землю. Об'єкти та суб'єкти права державної власності на землю. Користування землею. Види землекористування.

Поняття екологічного права. Джерела, завдання, принципи. Екологічні права та обов'язки громадян. Екологічна експертиза. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Тема 7. Кримінальне право

Кримінальне законодавство. Види злочинів. Склад злочину. Стадії здійснення злочинів. Співучасть. Кримінальна відповідальність неповнолітніх. Покарання та його види. Злочини проти життя та здоров'я особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Злочини проти власності.

Тема 8. Судові та правоохоронні органи України

Система судових органів. Правоохоронні органи (органи прокуратури, МВС України та його органи, СБУ, Державна податкова служба, адвокатура, нотаріат).

Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ

Поняття процесуального права. Основи цивільного процесу. Основи адміністративного процесу. Основи кримінального процесу.

3. Рекомендовані джерела інформації

1. Ведерніков Ю. А., Грекул В. С. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2005. 224 с.
2. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 328 с. URL: [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjAGegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Flibrary.nlu.edu.ua%2FPOLN_TEXT%2FCUL%2F36-Pravoznavstvo\(MK\)-Kirichenko.pdf&usg=AOvVaw0fBK_f1Bh4ElUh7PdwXJRd](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjAGegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Flibrary.nlu.edu.ua%2FPOLN_TEXT%2FCUL%2F36-Pravoznavstvo(MK)-Kirichenko.pdf&usg=AOvVaw0fBK_f1Bh4ElUh7PdwXJRd) (дата звернення: 28.08.2019)
3. Логвинова М., Кафарський В. Основи правознавства / за ред. В. П. Нагребельного. Київ : ЦУЛ, 2005. 568 с.
4. Основи правознавства: навчальний посібник / За заг. ред. Венедіктової І.В., Кагановської Т.Є. Харків, 2007. 349 с. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjAAegQIABAC&url=http%3A%2F%2Fjurfak.univer.kharkov.ua%2Fabiturientu%2Fab_posibnyk.pdf&usg=AOvVaw0582RRB8u7a3gZNNiwwHEW (дата звернення: 28.08.2019)
5. Основи правознавства: навч. посіб. / Негодченко О. В. та ін. Київ : ЦУЛ, 2005. 416 с.
6. Основи правознавства України: навч. посіб. для підгот. бакалаврів у ВНЗ II-IV рівнів акредитації М-ва аграр. політики України / Каркач П. М., Головка В. О., Барановський Д. І. та ін. Харків : Еспада, 2008. 338 с.
7. Правознавство : навч. посіб. / О. Д. Гринь, О. І. Донченко. Одеса: Фенікс, 2016. 206 с. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrlIsKHRzSAf8QFjADegQIAxAC&url=http%3A%2F%2Fliber.onu.edu.ua%2Fpdf%2Fdonchenko_posib.pdf&usg=AOvVaw2efRqYcsPWAUhoIPwwirjM (дата звернення: 28.08.2019)
8. Правознавство: Навчальний посібник / За заг. ред. С.М. Тимченка, Т.О. Коломоєць Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2007. 588 с. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/pravoznavstvo/485-2010-11-14-12-05-24.html> (дата звернення: 28.08.2019)
9. Правознавство: підручник / Берлач А. І. та ін. ; за ред. В.В. Копейчиков, А. М. Колодій. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 792 с.

Укладач: Махмудов Х. З. о., д.е.н., професор